

تأثیر آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل از دیدگاه کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان

هرمزگان

سیده سکینه موسوی دهویی

کارشناس ارشد مدیریت آموزشی و مدیر امور آموزشی و پژوهشی (معاون آموزشی) دانشگاه علمی کاربردی

شهرستان میناب

Email : s.mousavi1855@gmail.com

چکیده

هدف اصلی این مقاله بررسی تأثیر آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل از دیدگاه کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان می‌باشد. در این پژوهش سعی شده است به این سوال پاسخ داده شود که آموزش کارآفرینی تا چه اندازه بر شناخت بهتر از شغل از دیدگاه کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان تأثیر دارد؟ جامعه آماری این پژوهش، کلیه کارکنان واحدهای دانشگاهی علمی کاربردی استان هرمزگان (دانشگاه جامع علمی کاربردی هرمزگان، مرکز آموزش علمی کاربردی جهاد دانشگاهی بندرعباس، مرکز آموزش علمی کاربردی بندرعباس، مرکز آموزش علمی کاربردی المهدی (عج)، مرکز آموزش علمی کاربردی هلال احمر و مرکز علمی کاربردی شهرستان میناب) می‌باشد که در حال حاضر تعداد ۴۷ نفر از کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان را شامل می‌شود. همچنین نمونه آماری بصورت تمام شمار همان ۴۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شده است. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته آموزش کارآفرینی در سال ۱۳۹۹ و پرسشنامه استاندارد شناخت بهتر از شغل جان واگنر در سال ۱۹۸۰ استفاده شده و در انجام آن از تکنیک‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش‌های آماری توصیفی از جمله فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار میانگین و استنباطی از جمله آزمون کولموگروف- اسمیرنوف، آزمون تی تک نمونه‌ای و آزمون فریدمن با نرم‌افزار Spss ۲۶ استفاده می‌گردد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد، آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل (تنوع شغل، ماهیت شغل، اهمیت شغل، آزادی عمل در کار و بازخورد) در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان تأثیر مثبت و معنادار دارد.

واژگان کلیدی: شغل، آموزش کارآفرینی، شناخت بهتر از شغل، کارکنان دانشگاه علمی کاربردی

۱- مقدمه و بیان مسئله

کارآفرینی را باید یکی از ضروریات هزاره جدید دانست، عصری که به جامعه اطلاعاتی و هنگامه جهانی شدن موسوم است و در بردارنده پیامدهای مهمی همچون فراگیری فناوری‌های نوظهور و تغییر و تحولات شتابناک در عرصه مبادلات بشری و رقابت شدید و بی‌رحمانه در عالم کسب و کار است؛ در چنین فضایی کارآفرینی به مثابه عامل رشد، توسعه و نیز یکی از شاخص‌های تأثیرگذار در رصد کردن چشم انداز مطلوب هر جامعه‌ای یاد می‌شود که این خود بر تثیرات عمیق و گسترده آن در به چالش کشیدن انسان‌های عصر پست مدرن دلالت دارد (حسینی لرگانی و همکاران، ۱۳۸۷).

در هزاره نو با پدیده نوظهور جهانی شدن مواجه هستیم. جهانی شدن فرآیند آگاهی انسان نسبت به خویشتن و محیط اجتماعی خود همگام با روند رشد و تکامل خویش است که از بدو تاریخ بشری وجود داشته و با رشد تجارت جهانی، افزایش تحرک و مبادلات سرمایه در گستره بین‌المللی، مهاجرت نیروی کار و همچنین با توجه به دگردیسی‌های گسترده از جمله سرعت فزاینده تولید دانش و فناوری و اضمحلال قطب‌های قدرت شتاب افزون‌تری گرفته است. در این خصوص، نقش و تولیت آموزش عالی در تربیت نیروهایی با خصیصه‌های ارزش‌آفرینی و تفکرات کارآفرینی بیشتر از پیش محرز است. در صد سال گذشته، آموزش عالی در کشور ایران از ابعاد مختلف به ویژه از نظر کمی پیشرفت چشمگیری داشته است و در این خصوص نباید تردید کرد. اما پیشرفت بیشتر در آموزش عالی عمومی، آن هم در حوزه‌های مربوط به هر علمی، بوده است و همپای آن در آموزش عالی فنی و حرفه‌ای نیز پیشرفت‌هایی داشته‌ایم، ولی در مقایسه با آموزش عالی عمومی و برای کشوری با جمعیت بسیار جوان نظیر ایران، نسبتاً ناکافی بوده است. اغلب دانشکده‌ها فقط آموزش را در گستره رسالت خویش بدون هیچ برنامه و تمهیداتی به منظور تزریق اندیشه کارآفرینی و ارزش‌آفرینی فراگیران در دستور کار خود قرار می‌دهند و شاید فقط رسالت خویش را منحصراً آموزش بدانند و کمتر برنامه‌هایی با درون مایه کارآفرینی داشته باشند و متعاقباً شاهد فراغت هزاران دانش آموخته‌ای می‌شویم که کمترین نشانه نوآوری و اندیشه آفرینی در آنان نیست و همواره پی جوی کار و اشتغال در هر زمینه‌ای ولو بی ارتباط با نوع تخصص و رشته تحصیلی‌شان باشد. همواره شاهد موج وسیعی از بیکاران و کارجویان بی‌مهارت یا کم مهارتی (به خصوص در دهه‌های اخیر) هستیم که محصول ماشین آموزشی هستند که صرفاً دارای یک خط تولید،

آن هم خط تولید نظری، است. امروزه، دانش آموختگان بخش عمده‌ای از بیکاران را تشکیل می‌دهند. بسیاری از کارشناسان اقتصادی بر این باورند که کشور ایران برای حل یا کنترل بحران بیکاری نیازمند تحول اقتصادی در دانشگاه‌ها علی‌الخصوص دانشگاه علمی کاربردی هستند چرا که محوریت کارآفرینی دارد. کارآفرینی کلید حل مشکلات اقتصادی و اجتماعی در جوامع است، چرا که می‌توان با افزایش روحیه و فرهنگ کارآفرینی در سطوح مختلف جامعه بر تعداد کارآفرینان جامعه افزود که یکی از راه‌های ترویج کارآفرینی در جامعه، آموزش کارآفرینی در دانشگاه علمی کاربردی است، زیرا آموزش کارآفرینی باعث افزایش تعداد کسب و کار، ایجاد ارزش از طریق رقابت و نوآوری و در نهایت توسعه جامعه می‌شود، ولی در پیاده کردن آموزش کارآفرینی محدودیت‌ها و موانعی ازجمله نامربوط بودن شیوه‌های آموزش، کمبود تعداد دانشکده‌های کارآفرین، عدم هماهنگی بخش آموزش با محیط کسب و کار، عدم اطمینان از امنیت شغلی، معضل تحقیق و انتشار رو به رو است (مجیدی فرد و پورشافعی، ۱۳۹۹).

امروزه، چالش‌های مربوط به اشتغال یا در واقع موضوع کار و بیکاری نه تنها یکی از مهمترین مسائل اجتماعی روز در کشور به شمار می‌رود، بلکه با توجه به میزان رشد جمعیت در دو دهه گذشته می‌توان آن را مهمترین چالش اجتماعی چند دهه آینده به شمار آورد. حل این مشکل دولتمردان بیشتر کشورها را با چالش‌های بزرگی رو به رو ساخته است، به گونه ای که می‌توان گفت ثبات و زوال برخی از دولت‌ها منوط به حل بحران بیکاری است (خاقانی و همکاران، ۲۰۱۲).

انتخاب شغل از مهمترین تصمیماتی است که فرد در طول زندگی می‌گیرد. این انتخاب می‌تواند تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار گیرد و با توجه به چالش بیکاری در بین فارغ التحصیلان دانشگاهی این امر مهم است که بتوانیم با آموزش کارآفرینی به آنان در پیشبرد اهداف اشتغال جوانان دانشجو مثرثمر باشیم. تحقیقات صورت گرفته برای انتخاب شغل در بین دانشجویان بیشتر به ابعاد و توسعه کارآفرینی توجه داشته‌اند و شناسایی و تحلیل ریشه‌های انتخاب شغل در بین دانشجویان کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین انجام تحقیقی که دیدگاهی شفاف و فراتر از کارآفرینی برای انتخاب بهتر برای شغل آینده ضروری به نظر می‌رسد (اکبری و همکاران، ۱۳۹۳).

در این تحقیق منظور ما از آموزش کارآفرینی این است که دانشگاه علمی کاربردی در راستای آموزش کارآفرینی به دانشجویان فنی خود و یاد دادن مهارت‌ها و حرفه‌ها متناسب هر شغل چه جایگاهی در

بهرتر انتخاب کردن شغل یا به عبارتی موفقیت در شغل آینده خود دارد. دانشگاه علمی کاربردی برای آموزش‌های عملی و علمی است که هدف آن ایجاد شرایط لازم برای کسب دانش و ایجاد نگرش و پرورش مهارت کارآموزان و دانشجویان به منظور احراز شغل و ارتقاء مهارت می‌باشد و لزوماً منجر به دریافت گواهینامه نمی‌گردد؛ بلکه دانشگاه علمی کاربردی با هدف اینکه قراردادی را با شرکت‌های مرتبط رشته تحصیلی دانشجویان منعقد کرده است تا دانشجویان بتوانند به صورت عملی دروس کارورزی را به صورت ۲۴۰ ساعت (در هر مرکز می‌تواند متغیر باشد) سپری کند و بتواند با فراگیری آموزش‌های کارآفرینی به منظور تشویق و ترویج فرهنگ ایده‌پردازی و خلاقیت، شناسایی و حمایت از ایده‌های نو، توسعه تفکر به کارگیری علوم و فناوری و آموخته‌های دانشگاهی در راستای تولید ثروت، آشنایی دانشجویان با موضوع چگونگی راه‌اندازی یک کسب و کار (انتخاب بهتر شغل)، آشنایی با چگونگی جلب سرمایه و تأمین منابع مالی جهت توسعه کارآفرینی، تعامل مؤثر صاحبان ایده، دانشگاه و سرمایه‌گذار در جهت تکمیل چرخه تبدیل ایده به کسب و کار، با توجه به ظرفیت‌های بومی هر استان برگزار می‌شود با توجه به مطالب بیان شده این تحقیق سعی دارد به دنبال پاسخ به این سوال باشد که؛ آموزش کارآفرینی تا چه اندازه بر شناخت بهتر از شغل از دیدگاه کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان تأثیر دارد؟

۲- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش

کارآفرینی مفهومی است که همراه با خلقت بشر وجود داشته است. مروری بر ادبیات کارآفرینی نشان می‌دهد که مفهوم کارآفرینی برای اولین بار توسط اقتصاددانان مطرح شد. کارآفرینی، کانون و مرکز ثقل کار و تلاش و پیشرفت در عصر مدرنیته تلقی شده و به عنوان عامل کلیدی رشد و موتور محرک توسعه اقتصادی شناخته شده است. ما بدون توجه کافی به مقوله «توسعه فرهنگ کارآفرینی و آموزش آن» نمی‌توانیم به شاخص‌های رشد و توسعه که از طریق تغییر در روند تولید، بهره‌وری و افزایش توان فنی و صنعتی در عرصه اقتصاد حاصل می‌شود، دست یابیم. کارآفرین فردی است که فرصت‌ها را به حداکثر می‌رساند و کارآفرینی عامل اصلی ایجاد خلاقیت و نوآوری است که فرآیند ایجاد ارزش از راه تشکیل مجموعه منحصر به فردی از منابع به منظور بهره‌گیری از این فرصت‌ها است. مفاهیم خلاقیت، ریسک، و

نوآوری در کارآفرینی از ضروریاتی است که هم در شروع تولید کالاها و فعالیت‌های کارآفرینانه و هم در انتقال موفقیت‌آمیز شرکت به بازارهای جهانی مؤثرند و مهمترین ضرورت وجود آموزش کارآفرینی ایجاد بستر شغلی برای آینده است. کارآفرینی سابقه‌ای طولانی در تاریخ بشریت دارد، اما نوع نگاه به آن و نحوه استفاده آن در ادوار مختلف با تغییراتی مواجه شده است. استفاده از کارآفرینی به شیوه درست، نیاز به آموزش و تخصص مدون از طریق مراکزهای آموزشی دارد و دانشگاه علمی کاربردی به اقتضای جامعه و با اهمیت دانستن آموزش کارآفرینی در پیشبرد اهداف اقتصادی، اجتماعی، تجاری و غیره کشورمان اقدام به آموزش دادن این رشته در این دانشگاه می‌کند، تا دانش آموختگان با نگاه تخصصی‌تر و با آمادگی و دید بهتری به سوی کارآفرینی قدم بردارند. پس دانشگاه علمی کاربردی، برای تغییر دادن نحوه کارایی افراد (جامعه)، باید اقدامات بهتر و تخصصی‌تری جهت آموزش‌های مدون به دانش آموختگان انجام دهد و به همه جامعه نشان دهد که کارآفرینی، نقش بسیار مهمی در پیشرفت و توسعه کشور دارد. در واقع همه مراکزهای آموزشی و آموزشگاه‌های کارایی، باید نوع نگرش افراد به کارآفرینی را به سمت مثبت‌تری سوق دهند و هم چنین توسعه آموزش کارآفرینی، همه ساله یکی از دغدغه‌های اصلی دانشگاه‌ها باشد چراکه با آموزش بهتر کارآفرینی می‌توان شغلی مناسب برای دانشجویان دانشگاه فراهم آورد (بادبدست و قاسم زاده علیشاهی، ۱۳۹۹).

در سال‌های اخیر نظریه‌های متفاوتی در خصوص تحولات جامعه از حالت ایستا به حالت پویا به عبارتی از سنتی به صنعتی، مسائل و مشکلات فراوانی را خصوصاً در زمینه اشتغال موجب گردیده است و این وضعیت بیانگر آن است که نیروی انسانی ماهر و تعلیم یافته در تبدیل ایستایی به پویایی تأثیر انکارناپذیری دارد. انتخاب شغل همواره در جهت ارضای هدف‌های زندگی است. عقیده بر این است که سازمان‌های موفق در امر کارآفرینی در ایجاد مشاغل مؤثر برای افراد نقش بسیار مهمی دارند (سرلک و همکاران، ۱۳۹۴).

زمانی که کارآفرینان یک شغل جدید را شروع می‌کنند بالطبع حداقل به یک یا چند نیروی استخدامی نیاز دارند تا کارهای خود را سامان بخشند. کارآفرینان به علت قابلیت اشتغال‌زایی که دارند، به کاهش نرخ بیکاری که از اهداف کلان اقتصادی، اجتماعی، دولت‌ها است کمک می‌کنند. بنابراین، کارآفرینی می‌تواند زمینه‌ساز اشتغال نیروی کار باشد و نوآوری که در یک فعالیت اقتصادی توسط خود فرد ایجاد

می‌شود منجر به ایجاد اشتغال در جامعه می‌شود. دانشگاه‌ها به عنوان مهمترین بازیگر در اقتصاد دانش بنیان به حساب می‌آیند و تجاری سازی تحقیقات دانشگاهی و نوآوری‌های مرتبط با تحقیق و توسعه، به عنوان مهمترین عوامل ثبات اقتصادی کشورها در نظر گرفته می‌شوند؛ بنابراین، یکی از وجوه و منظرهای کلیدی دانشگاه نسل سوم (کارآفرین)، توسعه مهارت‌های شغلی، حرفه‌ای و شایستگی‌ها و توانمندسازی دانشجویان و استادان همسو با فرآیند توسعه ملی و حل مسایل جامعه به روش علمی است. کارآفرینی و آموزش آن فرآیند ایجاد و دستیابی به فرصت‌ها و دنبال کردن آن بدون توجه به منابعی است که در حال حاضر موجود است. کارآفرینی شامل خلق و توزیع ارزش و منافع بین افراد، سازمان‌ها و جامعه می‌باشد. امروزه نقش و اثرگذاری کارآفرینی بر روند رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورهای توسعه یافته و اشتغال‌زا به طور کامل آشکار شده است. تا آنجا که این عصر را برخی از صاحب نظران، عصر کارآفرینی نام‌گذاری کرده‌اند. کارآفرینان انقلابی را هدایت می‌کنند که منجر به تحول و نوسازی اقتصاد در پهنه‌ی جهانی شده است (ملا محمدی، ۱۳۹۷).

بنابراین به صورت کلی می‌توان گفت تأثیر آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل از دیدگاه کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان امری مهم، ضروری و با اهمیت به شمار می‌رود.

۳- اهداف پژوهش

۳-۱- هدف اصلی پژوهش

تعیین تأثیر آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان

۳-۲- اهداف فرعی پژوهش

- ۱) تعیین تأثیر آموزش کارآفرینی بر تنوع شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان.
- ۲) تعیین تأثیر آموزش کارآفرینی بر ماهیت شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان.
- ۳) تعیین تأثیر آموزش کارآفرینی بر اهمیت شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان.

۴) تعیین تأثیر آموزش کارآفرینی بر آزادی عمل در کار در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان.

۵) تعیین تأثیر آموزش کارآفرینی بر بازخورد در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان.

۴- فرضیه های پژوهش

۴-۱- فرضیه اصلی پژوهش

آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

۴-۲- فرضیه‌های فرعی پژوهش

- ۱) آموزش کارآفرینی بر تنوع شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.
- ۲) آموزش کارآفرینی بر ماهیت شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.
- ۳) آموزش کارآفرینی بر اهمیت شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.
- ۴) آموزش کارآفرینی بر آزادی عمل در کار در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.
- ۵) آموزش کارآفرینی بر بازخورد در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

۵- مبانی نظری پژوهش

۵-۱- تعاریف کارآفرینی

تعاریف مختلفی از کارآفرینی ارائه شده است، اما هنوز یک تعریف عام، جامع و پذیرفته شده از آن وجود ندارد، در زیر به چندین تعریف از دیدگاه‌های مختلف از کارآفرینی اشاره می‌گردد:

کارآفرینی، فرآیند خلق چیزی متفاوت و با ارزش از طریق اختصاص زمان و تلاش لازم برای آن است، با فرض همراه بودن ریسک‌های مالی، روانی و اجتماعی و نیز دریافت پاداش‌های مالی و رضایت فردی.

کارآفرینی فرآیندی است که منجر به ایجاد رضایتمندی و یا تقاضای جدید می‌شود.

کارآفرینی عبارت است از فرآیند ایجاد ارزش از راه تشکیل مجموعه‌ی منحصر به فردی از منابع، به منظور بهره‌گیری از فرصت‌ها.

کارآفرینی اراده عملی کردن فرصت و موقعیتی است، بدون آن که از همان ابتدا امکانات این کار موجود باشد.

کارآفرینی فرآیندی است که با نگاه فرصت‌گرایانه کارآفرین، آغاز می‌شود و نتیجه آن تولید محصولات و ارائه خدمات و ایجاد اشتغال و رفاه عمومی جامعه و در نهایت این که از هیچ چیز به همه چیز رسیدن است.

اکثر تعاریف بر نکات زیر تأکید دارند:

-بتکارت عمل

-تبدیل منابع و شرایط به امکانات عملی و عینی

-پذیرش ریسک و شکست (رنجبریان، ۱۳۹۲).

۵-۲- آموزش کارآفرینی

آموزش کارآفرینی به دنبال فراهم کردن دانش، مهارت و انگیزه برای دانشجویان است تا در محیط‌های مختلف، موفقیت کارآفرینانه آنها را تقویت کند (کمپسیون اروپا، ۲۰۱۲).

فعالیت‌های آموزشی به طور عمده از طریق ایجاد انگیزه و تغییر نگرش، بر عملکرد افراد و گروه‌ها تأثیر مثبت می‌گذارند و از منظر فردی و گروهی سودمندند. مشایخ وب ازرگان (۱۳۸۶) رویکردهای آموزش کارآفرینی را در دو گروه عمده رویکردهای غیر فعال و فعال دسته‌بندی می‌کنند. اولین گروه روش‌های «سنتی» یا «منفعل» مانند سخنرانی‌های عادی و دومین گروه، روش‌های «نوآورانه» یا «فعال» هستند که بیشتر مبتنی بر عمل هستند. بر اساس مرور تاریخچه کارآفرینی، به باور بسیاری از پژوهشگران فرآیند کارآفرینی قابل آموزش است و از این طریق میتوان دانشجویان را به سمت کارآفرینی سوق داد (احمدی و همکاران، ۱۳۹۶).

یکی از اهداف برنامه‌های آموزشی کارآفرینی ایجاد و تقویت قصد کارآفرینی در کارآفرینان بالقوه به ویژه دانشجویان است؛ زیرا قصد کارآفرینی بهترین و مهمترین متغیر پیش‌بینی کننده رفتار کارآفرینانه است؛ به عبارت دیگر، به احتمال بسیار زیاد افزایش قصد کارآفرینی به افزایش فعالیت‌های کارآفرینانه و در نتیجه توسعه کارآفرینی منجر می‌شود. امروزه، آموزش کارآفرینی به یکی از مهمترین و گسترده‌ترین فعالیت‌های دانشگاهی تبدیل شده است و این نظام آموزشی در صورتی اثربخش و کارآمد خواهد بود که بتواند با ایجاد بسترهای لازم منابع انسانی در حال آموزش خویش را به دانش، مهارت و ویژگی‌های کارآفرینان تجهیز کند و روحیه کارآفرینی را در آنها پرورش دهد (ماتویوک^۱، ۲۰۱۰).

در این میان، دانشجویان دانشگاه‌های علمی کاربردی یکی از جوامع هدفی هستند که از طریق آموزش می‌توان روحیه و زمینه بروز کارآفرینی را در آنها و جامعه افزایش داد. دانشگاه‌های علمی کاربردی با ارائه آموزش‌های فنی نقش مهمی در تشکیل سرمایه انسانی از طریق تربیت نیروهای ماهر مورد نیاز بازار کار در کشورمان ایفا می‌کنند. آموزش‌های حرفه‌ای با همراه کردن آموزش‌های نظری و عملی این امکان را برای آموزش دیده (دانشجو) فراهم می‌کنند که همسویی بیشتری با نیازهای بازار کار داشته باشد و از این طریق امکان بیشتری برای جذب آنها در فعالیت‌های اقتصادی- اجتماعی فراهم شود. روند رشد کارآفرینی و اثرگذاری آموزش‌های کارآفرینی و به دنبال آن توسعه آموزش‌های تخصصی کارآفرینی نشان می‌دهد که آموزش کارآفرینی نه تنها باعث رشد کمی کارآفرینان شده است، بلکه تحول در نسل‌های کارآفرینی و ارتقای سطح مهارت کارآفرینی را نیز در پی دارد (باقرصاد و همکاران، ۱۳۹۲).

۵-۳- شناخت شغل

شغل فعالیتی منظم است که در ازای دریافت پول انجام می‌شود. یک فرد عموماً یک شغل را با کارمندی، داوطلبی، یا شروع کسب و کار آغاز می‌کند. مدت زمان یک شغل می‌تواند از یک ساعت (در مورد کارهای خاص) تا تمام طول عمر (در مورد برخی قاضی‌ها) به درازا بکشد. اگر یک فرد برای نوع مشخصی از شغل تربیت شده باشد، بدان حرفه یا پیشه می‌گویند. مجموعه شغل‌های یک فرد در طول زندگی سوابق شغلی آن فرد را تشکیل می‌دهد. بنابراین شغل عبارت است از: کار یا مجموعه فعالیت-هایی که شخص به منظور کسب سود یا اخذ دستمزد انجام می‌دهد. در نتیجه هر کاری که شخص برای تأمین معیشت خود انجام می‌دهد شغل محسوب می‌شود. از دیدگاه اجتماعی، اشتغال عبارت است از: مشغول شدن یک فرد به فعالیتی دسته جمعی برای برآوردن نیازهای مادی و معنوی گروه است.

^۱ Matviuk

از دیدگاه فرهنگی، اشتغال عبارت است از: سازش فکری، روحی و جسمی یک فرد با فرصت‌های مختلفی که در جامعه به دست می‌آید. از دیدگاه مدیریت، عبارت است از: به کارگیری منطقی نیروهای متخصص و کارآمد در مشاغل تخصصی و تطبیق آنها با نیازهای تخصصی مورد لزوم سازمانی و از دیدگاه اقتصادی نیز عبارت است از: چگونگی کاربرد درجات مهارت، مقدار نیروی کار در اختیار، کیفیت و کمیت تجهیزات در دسترس، شیوه‌های فنی موجود، میزان رقابت عادات به مصرف و تولید و مطلوبیت درجات شدت کار که در تولید و توزیع درآمد ملی موثر هستند (بودرن غین و همکاران، ۲۰۱۳).

اهمیت شناخت اشتغال در رفتار انسان، بیشتر به نقش آن در چهارچوب تعامل اجتماعی باز می‌گردد. انتخاب شغل یکی از نتایج تکامل و بلوغ شغلی و حرفه‌ای است. با این حال، اگر مسیر تکاملی انتخاب شود و بلوغ شغلی و حرفه‌ای مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته و مشخص شود که فرد به طور کلی در طی این مسیر از چه مراحل می‌گذرد، در این حالت، هدایت شغلی و حرفه‌ای فرد با توجه به مسیر و مراحل شناخته شده بسیار ساده‌تر و عملی‌تر خواهد بود. از این رو، چون انتخاب شغل فرآیند تصادفی نیست. چگونگی انتخاب آن، عامل بسیار مهمی در پیش‌بینی و تضمین کارآمدی فعالیت کاری فرد است. بر خلاف مسئله مزبور، در جامعه ما فرآیند انتخاب شغل تصادفی پنداشته شده و تنها زمانی مورد توجه قرار می‌گیرد که فرد در آستانه ورود به شغل باشد. مشاوران و راهنمایان شغلی کشورمان نیز تلاش در خوری در جهت ارائه اطلاعات مناسب و کمک به شناخت فرد از آرزوها و خواسته‌های خویش نکرده‌اند و این مسئله، انتخاب نامناسب و در نتیجه اثرات نامطلوبی را بر فرد و جامعه به دنبال دارد. نکته حائز اهمیت دیگر آنکه افراد با توجه به وضعیتی که در آن قرار دارند، دسترسی‌شان به شغل مناسب و نحوه شکل‌گیری نگرش‌شان به آینده شغلی تحت تأثیر قرار می‌گیرد و از آنجا که امید به اشتغال در وهله اول بر انگیزاننده تلاش و کوشش و در وهله دوم تعیین کننده کیفیت و مسیر فعالیت افراد مخصوصاً دانشجویان است، باید مدنظر قرار گیرد (سلیمی و همکاران، ۱۳۹۷).

۶- پیشینه پژوهش

راسخ‌لنگردی و یگانه‌راد (۱۳۹۷)، به بررسی تیوریکی نقش رضایت شغلی در توسعه کارآفرینی پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، عوامل سازمانی که کارآفرینی درون سازمانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد عبارتند از: رضایت شغلی و رضایت مشتری، حمایت مدیریت، نتایج بالقوه کارآفرینی درون سازمانی، امکان تفویض اختیار تصمیم‌گیری، پاداش‌دهی، تامین فرصت کافی برای توسعه خلاقیت، از میان برداشتن موانع سازمانی و انگیزش کارکنان درک شده است. همچنین نتایج نشان داد، فرهنگ موجود در سازمان، آموزش و کیفیت مدیریت در رضایت شغلی کارکنان و توسعه کارآفرینی تأثیرگذار است.

^۲ Boudren ghien et al

مجیدی و علی (۱۳۹۹)، به بررسی رابطه میان ویژگیهای شخصیتی و گرایش های کارآفرینی با سازگاری شغلی پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، بین مسئولیت پذیری و کارآفرینی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، بین روحیه استقلال و کارآفرینی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، آینده نگری و کارآفرینی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، بین میل به موفقیت و کارآفرینی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، سازگاری شغلی، رابطه بین مسئولیت پذیری و کارآفرینی را تعدیل نمی‌کند، سازگاری شغلی، رابطه بین روحیه استقلال و کارآفرینی را تعدیل نمی‌کند، سازگاری شغلی، رابطه بین آینده نگری و کارآفرینی کارآفرینی را تعدیل نمی‌کند و سازگاری شغلی، رابطه بین میل به موفقیت و کارآفرینی را تعدیل نمی‌کند.

توکلی و همکاران (۱۳۹۹)، به بررسی اثربخشی آموزش انیگرام بر یادگیری کارآفرینی و تصمیم گیری شغلی دانشجویان دختر دانشگاه علامه طباطبائی در سال ۹۶-۹۵ پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، آموزش انیگرام می‌تواند تاثیر مطلوبی بر کارآفرینی و تصمیم گیری شغلی دانشجویان دختر داشته باشد و تا حدی مشکلات آنها را در این زمینه برطرف نماید. بنابراین می‌توان از این روش آموزش در کنار سایر روش‌ها استفاده نمود.

امراللهی و همکاران (۱۳۹۹)، به بررسی تاثیر رضایت شغلی بر عملکرد با توجه به نقش تعهد و کارآفرینی سازمانی پرداختند. هدف اصلی از تحقیق فوق، رضایت شغلی کارکنان به طور مستقیم بر عملکرد شغلی تاثیر معناداری ندارد و این در حالی است که تعهد و کارآفرینی سازمانی بر عملکرد شغلی دارای تأثیر معنادار و مثبتی می‌باشند. تعهد و کارآفرینی سازمانی در رابطه بین رضایت شغلی و عملکرد نقش میانجی را به طور کامل ایفا می‌نمایند.

فافالیو^۳ (۲۰۱۲)، به بررسی گرایش‌های کارآفرینی دانشجویان یکی از دانشگاه‌های کارآفرینی پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، تقریباً نیمی از دانشجویان مورد مطالعه ۴۶/۵ درصد علیرغم آگاهی از مشکلات پیش رو در مرحله قبل و حین راه‌اندازی مشاغل خود موضع مثبتی نسبت به کارآفرینی داشتند. همچنین حدود یک سوم آنها ایده‌هایی برای ایجاد نوع کسب و کار مورد نظر خود داشتند. با این حال، اکثریت اظهار داشتند که به اندازه کافی آمادگی برای خود اشتغالی را ندارند. در نتیجه، حوزه‌ی وسیعی برای برگزاری و بهبود دوره‌های کارآفرینی در سراسر برنامه‌های درسی دانشگاه وجود دارد. رای و همکاران^۴ (۲۰۱۳)، به بررسی تأثیر آموزش کارآفرینی بر مسیر شغلی دانشجویان بین‌المللی در انگلستان پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، آموزش کارآفرینی دانشجویان به کسب آگاهی کارآفرینی، ذهنیت کارآفرینی، توانایی کارآفرینی و کارایی کارآفرینی دانشجویان منجر میشد و زندگی شغلی و تحصیلات تکمیلی آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

^۳ Fafaliou^۴ Rae et al

نوثر و همکاران^۵ (۲۰۱۳)، به بررسی بررسی ویژگی‌های شخصیتی تأثیرگذار بر انتخاب کارآفرین به عنوان یک مسیر شغلی فارغ‌التحصیلان دانشگاه پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، پنج عامل ریسک‌پذیری، رقابت‌جویی، پیشگامی، نوآوری و استقلال بر انتخاب کارآفرینی به عنوان مسیر شغلی شناسایی شده است. همچنین نتایج نشان می‌دهد؛ که سه عامل عمده تأثیرگذار بر انتخاب کارآفرین به عنوان مسیر شغلی، یعنی پیشگامی، ریسک‌پذیری و رقابت‌جویی وجود دارد. در حالی که دو عامل دیگر یعنی نوآوری و استقلال در دو گروه مشترک می‌باشد.

محمد و همکاران^۶ (۲۰۱۴)، به بررسی عوامل مؤثر بر انتخاب کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی پرداختند. نتایج تحقیق فوق نشان می‌دهد، تمایل به انتخاب کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی در بین دانشجویان بالا بوده و با جنسیت، قومیت، نژاد، پیشینه کارآفرینی در خانواده ارتباط دارد. همچنین نتایج تحقیق فوق نشان داد، آموزش کارآفرینی، پیشینه کارآفرینی در خانواده و عامل اقتصادی از عوامل مهم تأثیرگذار هستند.

۷- روش تحقیق

این تحقیق به لحاظ هدف اجراء از نوع، کاربردی است. تحقیق کاربردی، تحقیقی است که به منظور حل مشکل یا معضل خاص علمی یا اجتماعی انجام می‌گیرد همچنین پژوهش حاضر ترکیبی از روش پیمایشی است از رایج‌ترین شیوه‌های گردآوری داده‌ها در روش پژوهش پیمایشی، مصاحبه شخصی و استفاده از پرسشنامه است که در این پژوهش محقق برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته آموزش کارآفرینی در سال ۱۳۹۹ و پرسشنامه استاندارد شناخت بهتر از شغل جان واگنر در سال ۱۹۸۰ استفاده کرده است که مرتبط با فرضیه‌ها و متغیرهای تحقیق می‌باشد و در انجام آن از تکنیک‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شده است. همچنین این تحقیق از نظر زمان اجراء تحقیقی مقطعی است و بلحاظ منطق اجراء استقرایی است، همچنین روش تحقیق از جهت نحوه اجراء، توصیفی (بدان جهت که متغیرها توسط محقق دستکاری نمی‌شوند و وضعیت موجود آنها شناسایی می‌شود)، پیمایشی و از نوع همبستگی (بدان جهت که ارتباط بین متغیرهای تحقیق مورد سنجش قرار می‌گیرد) می‌باشد. در پژوهش حاضر جامعه آماری شامل کلیه کارکنان واحدهای دانشگاهی علمی کاربردی استان هرمزگان (دانشگاه جامع علمی کاربردی هرمزگان، مرکز آموزش علمی کاربردی جهاد دانشگاهی بندرعباس، مرکز آموزش علمی کاربردی بندرعباس، مرکز آموزش علمی کاربردی المهدی (عج)، مرکز آموزش علمی کاربردی هلال احمر و مرکز علمی کاربردی شهرستان میناب) می‌باشد که در حال حاضر تعداد ۴۷ نفر از کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان را شامل می‌شود. همچنین

^۵ Noer et al

^۶ Mohamad et al

نمونه آماری بصورت تمام شمار همان ۴۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شده‌اند. با توجه به ماهیت این تحقیق، جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است. مباحث تئوریک پژوهش از مسیر مطالعه منابع، نشریات، منابع داخلی و خارجی موجود در کتاب‌ها و استفاده از اینترنت جمع‌آوری شده است. یعنی اطلاعات و داده‌های مورد نیاز تحقیق کلاً از روش کتابخانه‌ای انجام گرفته است. از رایج‌ترین شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها در روش پژوهش پیمایشی، مصاحبه شخصی و استفاده از پرسشنامه است که در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته آموزش کارآفرینی در سال ۱۳۹۹ و پرسشنامه استاندارد شناخت بهتر از شغل جان واگنر در سال ۱۹۸۰ استفاده شده است. در پایان جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات در این پژوهش از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده می‌گردد. این پژوهش با استفاده از روش‌های آماری توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار میانگین) و استنباطی، (آزمون کولموگروف- اسمیرنوف، آزمون تی تک نمونه‌ای و آزمون فریدمن) و برای اجرای عملیات اقتصادسنجی نیز از نرم‌افزار SPSS استفاده می‌گردد.

۸- پرسشنامه محقق ساخته آموزش کارآفرینی در سال ۱۳۹۹ و پرسشنامه استاندارد شناخت بهتر از شغل جان واگنر در سال ۱۹۸۰

متغیر مستقل آموزش کارآفرینی است و متغیر وابسته شناخت بهتر از شغل است که خود دارای پنج مولفه‌ی تنوع شغل، ماهیت شغل، اهمیت شغل، آزادی عمل در کار و بازخورد می‌باشد که طبق جدول (۱) این متغیرها و مولفه‌های آنها مورد بررسی قرار گرفته‌اند:

جدول ۱- متغیرهای تحقیق

متغیرها	مولفه‌ها	سوالات
آموزش کارآفرینی (مستقل)	ندارد	۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۲
شناخت بهتر از شغل (وابسته)	تنوع شغل	۱، ۲ و ۳
	ماهیت شغل	۴، ۶ و ۱۳
	اهمیت شغل	۷، ۱۴ و ۱۵
	آزادی عمل در کار	۹، ۱۱ و ۱۲
	بازخورد	۵، ۸ و ۱۰

پرسشنامه محقق ساخته آموزش کارآفرینی خود گزارشی ۲۲ سوالی که محقق در سال ۱۳۹۹ ساخته شده، باورهای کارکنان دانشگاه‌های علمی کاربردی استان هرمزگان را درباره تفکرشان در باب آموزش کارآفرینی را مورد سنجش قرار می‌دهد. پاسخ‌ها بر اساس طیف لیکرت با بسیار زیاد نمره ۵، زیاد نمره ۴، متوسط نمره ۳، کم نمره ۲ و بسیار کم نمره ۱ اندازه‌گیری و هر یک از سوال‌های انتخاب شده توسط کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان پاسخ داده شد. بنابراین کلیه ۲۲ سوال جدول (۱) آموزش کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های علمی کاربردی استان هرمزگان را ارزیابی می‌کنند. همچنین پرسشنامه استاندارد شناخت بهتر از شغل جان خود گزارشی ۱۵ سوالی که جان واگنر در سال ۱۹۸۰ ساخته شده، باورهای کارکنان دانشگاه‌های علمی کاربردی استان هرمزگان را درباره تفکرشان در باب شناخت بهتر از شغل را مورد سنجش قرار می‌دهد. پاسخ‌ها بر اساس طیف لیکرت با کاملاً درست نمره ۵، درست نمره ۴، نامشخص نمره ۳، نادرست نمره ۲ و کاملاً نادرست نمره ۱ اندازه‌گیری و هر یک از سوال‌های انتخاب شده توسط کارکنان دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان پاسخ داده شد. بنابراین کلیه ۱۵ سوال جدول (۱) شناخت بهتر از شغل کارکنان دانشگاه‌های علمی کاربردی استان هرمزگان را ارزیابی می‌کنند. در تحقیق حاضر برای تعیین روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات اساتید راهنما، مشاور و پیشنهادات کارشناسان و خبرگان استفاده شده است. همچنین جهت میزان پایایی متغیرها از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده که متغیر آموزش کارآفرینی پایایی برابر با ۰/۸۶۹ و متغیر شناخت بهتر از شغل با پایایی برابر ۰/۹۷۲ و مولفه‌های آن شامل: تنوع شغل پایایی برابر با ۰/۷۶۱، ماهیت شغل پایایی برابر با ۰/۸۴۳، اهمیت شغل پایایی برابر با ۰/۷۸۹، آزادی عمل در کار پایایی برابر با ۰/۸۳۶ و بازخورد پایایی برابر با ۰/۸۳۲ دارند. هر دو متغیر آموزش کارآفرینی و شناخت بهتر از شغل هر دو پایایی مطلوب و عالی داشته‌اند.

۹- آمار توصیفی تحقیق

۹-۱- توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی اعضای نمونه

به منظور شناخت بهتر ماهیت جامعه‌ای که در پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شود. همچنین

توصیف آماری داده‌ها، گامی در جهت تشخیص الگوی حاکم بر آنها و پایه‌ای برای تبیین روابط بین متغیرهایی است که در پژوهش به کار می‌رود و در این پژوهش مطابق جدول ۲ می‌باشد.

جدول ۲- جمعیت شناختی اعضای نمونه

عنوان	نوع	فراوانی	درصد فراوانی	جمع فراوانی	جمع درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۲۱	۴۴/۷	۴۷	۱۰۰
	زن	۲۶	۵۵/۳		
وضعیت تأهل	مجرد	۲۹	۷/۶۱	۴۷	۱۰۰
	متأهل	۱۸	۳/۳۸		
تحصیلات	فوق دیپلم	۱	۲/۱	۴۷	۱۰۰
	لیسانس	۱۸	۳۸/۳		
	فوق لیسانس	۲۲	۴۶/۸		
	دکتری	۶	۱۲/۸		
سن	از ۲۵ سال	۱	۲/۱	۴۷	۱۰۰
	بین ۲۶ تا ۳۰ سال	۴	۸/۵		
	بین ۳۱ تا ۳۵ سال	۱۹	۴۰/۴		
	بین ۳۶ تا ۴۰ سال	۱۰	۲۱/۳		
	بین ۴۱ تا ۴۵ سال	۷	۱۴/۹		
	بالای ۴۶ سال	۶	۱۲/۸		

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود؛ بلحاظ جنسیت زن‌ها با ۲۶ نفر معادل ۵۵/۳ درصد بیشترین و بلحاظ وضعیت تحصیلات فوق لیسانس‌ها با تعداد ۲۲ نفر معادل ۴۶/۸ درصد بیشترین و بلحاظ وضعیت تأهل مجردا با تعداد ۲۹ نفر معادل ۷/۶۱ درصد و در پایان بلحاظ سن بازه‌ی سنی ۳۱ تا ۳۵ سال برابر با ۱۹ نفر معادل ۴۰/۴ درصد می‌باشند که بیشترین آمار را به خود اختصاص دادند.

۹-۲- آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش

قبل از وارد شدن به مرحله آزمون فرضیه‌ها لازم است تا از وضعیت نرمال بودن داده‌ها اطلاع حاصل شود. تا بر اساس نرمال بودن یا نبودن آنها، آزمون‌ها استفاده شود. در این آزمون اگر سطح معنی داری به دست آمده از اجرای آزمون، بزرگتر از مقدار خطا یعنی $\alpha=0/05$ باشد فرض H_0 و در غیر این صورت فرض H_1 تایید خواهد شد.

H_0 : داده‌ها نرمال است (از جامعه نرمال آمده‌اند)

H_1 : داده‌ها نرمال نیست (از جامعه نرمال نیامده‌اند)

جدول ۳- آزمون کولموگروف- اسمیرنوف برای نرمال بودن متغیرهای تحقیق

متغیرها	Z کلموگروف- اسمیرنوف	سطح معناداری
تنوع شغل	۱/۲۹۸	۰/۱۱۳
ماهیت شغل	۱/۲۸۲	۰/۰۶۴
اهمیت شغل	۱/۲۹۲	۰/۰۸۳
آزادی عمل در کار	۰/۲۲۶	۰/۴۴۹
بازخورد	۰/۱۷۸	۰/۰۷۴

همان‌طوری که نتایج جدول (۳) نشان می‌دهد، سطح معناداری برای متغیرهای تحقیق بزرگتر از ۰/۰۵ است پس فرض H. تایید می‌شود و نتیجه می‌گیریم که داده‌های جمع‌آوری شده برای متغیرهای تحقیق نرمال هستند.

جدول ۴- نتایج آماری مربوط به متغیرهای تحقیق

شاخص	تعداد جامعه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
فرضیه اصلی	۴۷	۱۳/۱۷۰۲	۲/۱۰۷۴۴	۰/۴۷۵۰۴
تنوع شغل	۴۷	۹/۱۰۶۴	۲/۹۹۴۴۴	۰/۴۳۶۷۸
ماهیت شغل	۴۷	۹/۲۳۴۰	۲/۵۳۸۵۱	۰/۳۷۰۲۸
اهمیت شغل	۴۷	۱۳/۳۴۰۴	۲/۳۳۳۸۴	۰/۳۴۰۴۳
آزادی عمل در کار	۴۷	۱۳/۱۲۷۷	۲/۲۲۲۵۸	۰/۳۲۴۲۰
بازخورد	۴۷	۸/۴۴۶۸	۲/۶۷۶۸۶	۰/۳۹۰۴۶

همان‌طوری که نتایج جدول (۴) نشان می‌دهد، نتیجه این آزمون شامل دو خروجی است که خروجی اول آمار توصیفی مربوط به آزمون فرض را ارائه می‌کند و اعداد محاسبه شده به ترتیب تعداد داده‌ها، میانگین، انحراف معیار و خطای میانگین را نشان می‌دهد. نتایج آزمون آمار توصیفی نشان می‌دهد که مقدار میانگین نمونه از ۳ بیشتر است یا کمتر، ولی این موضوع از طریق آمار استنباطی (آزمون فرض یا فاصله عدم اطمینان) تأیید می‌شود.

۱۰- آمار استنباطی تحقیق

۱۰-۱- آزمون فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی تحقیق: آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

فرضیه فرعی اول: آموزش کارآفرینی بر تنوع شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

فرضیه فرعی دوم: آموزش کارآفرینی بر ماهیت شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

فرضیه فرعی سوم: آموزش کارآفرینی بر اهمیت شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

فرضیه فرعی چهارم: آموزش کارآفرینی بر آزادی عمل در کار در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

فرضیه فرعی پنجم: آموزش کارآفرینی بر بازخورد در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد.

در صورتی که یک متغیر نرمال باشد ما می‌توانیم از آزمون‌های پارامتری استفاده نماییم و در صورتی که متغیرها نرمال نباشند، مجوز استفاده از آزمون‌های پارامتری را نداریم و باید برای آزمودن متغیرها از آزمون‌های ناپارامتری استفاده نماییم.

با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف نتیجه گرفتیم که تمامی متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمالی می‌باشند، سپس برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از روش‌های پارامتری استفاده می‌نماییم. حال به مقایسه میانگین متغیرهای تحقیق با مقدار حد وسط عدد ۱ می‌پردازیم. چون مقدار میانگین یک جامعه با یک عدد مقایسه می‌شود از آزمون تی تک نمونه‌ای^۷ استفاده می‌شود. در تمامی آزمون‌ها اگر مقدار

^۷ One- Sample T Test

سطح معنی داری (Sig) بزرگتر از سطح خطا (۰/۰۵) باشد H_0 را نتیجه می‌گیریم و در صورتی که سطح معنی داری (Sig) کوچکتر از سطح خطا (۰/۰۵) باشد H_1 را نتیجه می‌گیریم.

جدول ۵- نتایج آزمون t تک نمونه‌ای شاخص‌های فرضیه‌های تحقیق

Test value=۳						شاخص
فاصله اطمینان ۵۵ درصد اختلاف		تفاوت میانگین	عدد معناداری (sig)	درجه آزادی	T	
بالایی	پائینی					
۱۰/۱۸۴۵	۹/۱۵۵۹	۱۰/۱۷۰۲۱	۰/۰۰۰	۴۶	۱۴/۱۶۴	فرضیه اصلی
۶/۹۸۵۶	۵/۲۲۷۲	۹/۱۰۶۳۸	۰/۰۰۰	۴۶	۱۳/۹۸۰	فرضیه فرعی اول
۶/۹۷۹۴	۵/۴۸۸۷	۶/۲۳۴۰۴	۰/۰۰۰	۴۶	۱۶/۸۳۶	فرضیه فرعی دوم
۱۱/۰۲۵۷	۹/۶۵۵۲	۱۰/۳۴۰۴۳	۰/۰۰۰	۴۶	۳۰/۳۷۵	فرضیه فرعی سوم
۱۰/۷۸۰۲	۹/۴۷۵۱	۱۰/۱۲۷۶۶	۰/۰۰۰	۴۶	۳۱/۲۳۹	فرضیه فرعی چهارم
۶/۲۳۲۸	۴/۶۶۰۹	۵/۴۴۶۸۱	۰/۰۰۰	۴۶	۱۳/۹۵۰	فرضیه فرعی پنجم

همان‌طوری که نتایج جدول (۵) نشان می‌دهد، برای فرضیه اصلی فرضیه صفر را چنین تعریف می‌کنیم که با توجه به پرسشنامه و طیف پاسخ‌ها میانگین نظرات برابر یا کمتر از ۱ می‌باشد. فرض مخالف آن یا فرضیه یک با توجه به پرسشنامه و طیف پاسخ‌ها میانگین نظرات بالاتر از ۱ می‌باشد. همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود در سطح ۹۵٪ اطمینان (یا خطا ۵٪) حد بالا مثبت و حد پایین مثبت می‌باشد و میزان خطای مشاهده شده (۰/۰۰۰) که کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض H_0 تائید و فرض H_1 رد می‌شود. یعنی آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان تاثیر دارد.

همچنین به منظور اولویت بندی عوامل تاثیرگذار بر آموزش کارآفرینی در دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان از رتبه بندی فریدمن استفاده می‌شود که نتایج آن به شرح جدول ۶ می‌باشد:

جدول ۶- آزمون فریدمن مربوط به فرضیه‌های تحقیق

متغیرها	تنوع شغل	ماهیت شغل	اهمیت شغل	آزادی عمل در کار	بازخورد
رتبه میانگین	۳/۴۷	۲/۴۱	۸/۰۷	۸/۱۸	۵/۰۸

همان‌طوری که نتایج جدول (۶) نشان می‌دهد، در باب میانگین می‌توان گفت آزادی عمل در کار با میانگین ۸/۱۸ دارای بیشترین رتبه و ماهیت شغل با میانگین ۲/۴۱ دارای کمترین رتبه می‌باشد.

جدول ۷- عدم یکسان بودن رتبه عوامل تاثیرگذار

N۴	۴۷
Chi-square	۱۵/۶۴۷
Df	۴
Sig	۰/۰۰۰

همان‌طوری که نتایج جدول (۷) نشان می‌دهد، از آنجائیکه Sig (سطح معناداری) کمتر از ۵ درصد است، ادعای یکسان بودن رتبه (اولویت) عوامل تاثیرگذار بر آموزش کارآفرینی در دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان پذیرفته نمی‌شود.

۱۱- بحث و نتیجه گیری

«آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل (تنوع شغل، ماهیت شغل، اهمیت شغل، آزادی عمل در کار و بازخورد) در حوزه دانشگاه علمی کاربردی استان هرمزگان، تأثیر دارد».

همانطور که قبلاً گفته شد از دیدگاه کارکنان واحدهای دانشگاهی علمی کاربردی استان هرمزگان (دانشگاه جامع علمی کاربردی هرمزگان، مرکز آموزش علمی کاربردی جهاد دانشگاهی بندرعباس، مرکز آموزش علمی کاربردی بندرعباس، مرکز آموزش علمی کاربردی المهدی (عج)، مرکز آموزش علمی کاربردی هلال احمر و مرکز علمی کاربردی شهرستان میناب) آموزش کارآفرینی بر شناخت بهتر از شغل تأثیر مثبت و معناداری دارد. از دیدگاه ۴۷ نفر از کارکنان واحدهای دانشگاهی علمی کاربردی استان هرمزگان با آزمون تی-تک نمونه‌ای در سطح ۹۵٪ اطمینان (یا خطا ۵٪) حد بالا مثبت و حد پایین مثبت می‌باشد و میزان خطای مشاهده شده (۰/۰۰) که کمتر از ۰/۰۵ است. همچنین هریک از مولفه‌های شناخت بهتر از شغل نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که همگی آنها در سطح ۰/۰۵ معنادار بودند. بنابراین می‌توان گفت؛ با توجه به مطالب یاد شده و افزایش بیکاری و به طور خاص در بین قشر تحصیلکرده، این ضرورت که ما نیازمند یک برنامه‌ریزی بسیار دقیق و بلندمدت هستیم را بیان می‌کند. البته دانشگاه‌ها به عنوان متولیان پرورش نیروی متخصص جامعه، در توسعه کارآفرینی، نقش کلیدی دارند و علاوه بر این دانشگاه علمی کاربردی با داشتن نیروی انسانی و امکانات پژوهشی مطلوب و مناسب می‌توانند در زمینه آموزش کارآفرینی تحقیقات و پژوهش‌های در مورد نظام‌های صنعتی را انجام دهد و از دستاوردهای آن استفاده کند. این تحقیقات می‌توانند به منظور بهبود دوره‌های آموزشی در دانشگاه علمی کاربردی و همچنین برای ارتقاء سطح علمی اساتید دانشگاه مفید بوده و دانشجویان با گذراندن این دوره‌های آموزشی آماده رویاروی با نیازهای در حال تحول جامعه می‌شوند و به این صورت زمینه‌های کارآفرینی در جامعه فراهم خواهد شد. به طور کل، آموزش کارآفرینی در دانشگاه علمی کاربردی نقش بسیار مهمی را برای انتخاب بهتر برای شغل ایفا می‌کند و اگر موانعی بر سر راه آموزش‌ها باشد، رفع نمایند. در پایان پیشنهاد می‌شود با برگزاری سمینارهای آموزشی، کنفرانس‌ها و کتوب درسی با موضوع آشنایی با تجربه‌های افراد کارآفرین، روش‌های خلاقیت و نوآوری جهت تقویت عوامل فردی کارآفرینی اقدام شود. همچنین، تشویق دانشجویان به کارآفرینی از سوی افرادی که برای آنان مهم تلقی می‌گردند مانند دوستان، پدر و مادر، استادان و غیره و نیز ارزش و بها دادن به کارآفرینان از سوی جامعه پیشنهاد می‌شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که دانشگاه علمی کاربردی با برگزاری کارگاه‌های کارآفرینی و اشتغال و همچنین کارگاه کارآفرینی و تدوین طرح تجاری و با اختصاص تسهیلات و مشوق‌های مالی به بهترین طرح جو مشارکتی، رقابتی و پویا را در دانشگاه به وجود آورند و از طرف دیگر دانشجویان بتوانند طرح‌های خود را ارائه و پس از بررسی متخصصان از حمایت مالی دانشگاه برای اجرای آن برخوردار شوند.

مراجع

- ۱) امراللهی بیوکی، ناهید و شاکراردکانی، محمد و جعفرپور، زینب (۱۳۹۸)، بررسی تاثیر رضایت شغلی بر عملکرد با توجه به نقش تعهد و کارآفرینی سازمانی، سومین کنفرانس ملی کارآفرینی، تهران.
- ۲) اکبری، محمدرضا، علم بیگی، امیر، موسوی، سید سعادت (۱۳۹۳)، بررسی عوامل مؤثر بر انتخاب شغل در بین دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران (مطالعه موردی: دانشکده اقتصاد و توسعه پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران). تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۴۵ (۲)، ۳۲۳-۳۳۱.
- ۳) احمدی، آیدا، محمدکاظمی، رضا، محمدی الیاسی، قنبر (۱۳۹۶)، شناسایی شیوه‌های آموزش کارآفرینی در حیطه‌ی یادگیری عاطفی با رویکرد «آموزش از طریق تفریحات سالم»، فصلنامه علمی پژوهشی توسعه کارآفرینی، ۱۰ (۲)، ۲۰-۲۰۱.
- ۴) باقرصاد، وجیه، زالی، محمدرضا، رضوی، سید مصطفی، سعید بنادکی، سعیده (۱۳۹۲)، تأثیر آموزش کارآفرینی بر قصد کارآفرینی دانشجویان رشته‌های فنی و حرفه‌ای، فصلنامه علمی پژوهشی توسعه کارآفرینی ۶ (۴)، ۲۱-۳۶.
- ۵) بادبدست، امیر، قاسم زاده علیشاهی، ابوالفضل (۱۳۹۹)، توسعه شایستگی کارآفرینی دانشجویان: نقش دانشگاه در آموزش کارآفرینی، نخستین کنفرانس بین المللی و دومین کنفرانس ملی مدیریت، اخلاق و کسب و کار، شیراز.
- ۶) توکلی، زهره، شفیع‌آبادی، عبدالله، نعیمی، ابراهیم (۱۳۹۹)، اثربخشی آموزش انیگرام بر یادگیری کارآفرینی و تصمیم‌گیری شغلی دانشجویان دختر دانشگاه علامه طباطبایی در سال ۹۵-۹۶، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی.
- ۷) حسینی لرگانی، سیده مریم، میرعرب رضی، رضا، رضایی، سعید (۱۳۸۷)، نشریه پژوهش و برنامه-ریزی در آموزش عالی، دوره ۱۴، شماره ۴، پیاپی ۵۰، زمستان ۸۷، صص ۱۳۷-۱۱۹.
- ۸) رنجبریان، رسول (۱۳۹۲)، ارتباط بین اشتغال‌زایی، خصوصی سازی و کارآفرینی، ماهنامه اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کار و جامعه، شماره ۱۶۳، آذرماه ۹۲، صص ۴۴-۴۰.
- ۹) راسخ لنگردی، مصطفی، یگانه‌راد، فرزانه (۱۳۹۷)، بررسی تیوریکی نقش رضایت شغلی در توسعه کارآفرینی، اولین همایش ملی کارآفرینی، چالوس.

- ۱۰) سرلک، حیات‌الله و شاهسواری، محمود و اوجاقی میرکوهی، ناهید و رحمانی، طاهره (۱۳۹۴)، بررسی و مطالعه عوامل تأثیرگذار بر انتخاب شغل و اهمیت مشاوره شغلی، اولین کنفرانس بین-المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب و کار، صومعه سرا.
- ۱۱) سلیمی، قاسم، محمدی، مهدی، دهقان فارسی، زهره، رئیسی، لاله (۱۳۹۷)، رابطه شناخت شغلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از رشته تحصیلی با جهت‌گیری آنان به آینده. نامه آموزش عالی، ۱۱ (۴۳)، ۷-۲۴.
- ۱۲) ملامحمدی، مجید و مختاری، نجمه (۱۳۹۷)، اهمیت کارآفرینی در سازمان‌های امروزی، اولین کنفرانس علمی پژوهشی دستاوردهای نوین در مطالعات علوم مدیریت، حسابداری و اقتصاد ایران، ایلام.
- ۱۳) مجیدی، مریم، علی، امیرحسین (۱۳۹۹)، بررسی رابطه میان ویژگی‌های شخصیتی و گرایش‌های کارآفرینی با سازگاری شغلی، اولین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، ساری.
- ۱۴) مجیدی فرد، زهرا، پورشافعی، هادی (۱۳۹۹)، آموزش کارآفرینی در آموزش عالی (ضرورت و چالش‌ها)، هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم انسانی، مدیریت و کارآفرینی ایران، تهران.
- ۱۵) Boudren ghien, G.; Frenay, M.; Bourgeois, E.; Karabenick, S. A. & Eccles, J. S. (۲۰۱۳). Antecedents of Educational Goal Commitment: An Experimental Investigation of the Role of Goal Abstraction, Integration, and Importance. The Canadian Journal of Career Development/Revue canadienne de développement de carrière, ۱۲ (۱), ۱۸-۲۶.
- ۱۶) European Commision/EACEA/Eurydice. (۲۰۱۲). Entrepreneurship Education at School in Europe. Eurydice Report. Luxemborg: Publication Office of The European Union.
- ۱۷) Fafaliou, I. (۲۰۱۲). Students' propensity to entrepreneurship: an exploratory study from Greece. International Journal of Innovation and Regional Development ۵, ۴ (۳-۴), ۲۹۳-۳۱۳.
- ۱۸) Khaghani, T., Molahosseni, A., Forghani, M. (۲۰۱۲). Investigated models of self-employment and entrepreneurial intention of students. National Conference on Entrepreneurship and business management knowledge based. (In Farsi).
- ۱۹) Matviuk, S.G. (۲۰۱۰). «A Study of Peruvian Entrepreneurs Leadership», Journal of American Academy of Business Vol. ۱۶, No. ۱, pp. ۶۵-۷۰.

-
- ۲۰) Mohamad, N., Lim, H. E., Yusof, N., Kassim, M., & Abdullah, H. (۲۰۱۴). Estimating the choice of entrepreneurship as a career: The case of Universiti Utara Malaysia. *International Journal of Business and Society*, ۱۵ (۱), ۶۵.
- ۲۱) Noer, B. A., Idrus, M. S. I., Hadiwijoyo, D., & Wirjodirdjo, B. (۲۰۱۳). Entrepreneur as a Career Choice: Interrelationship between Risk Taking, Competitive Aggressiveness, Proactiveness, Innovativeness, and Autonomy. *Journal of Business and Management*, ۱۱ (۵), ۲۱-۲۸.
- ۲۲) Rae, D., & Ruth Woodier-Harris, N. (۲۰۱۳). How does enterprise and entrepreneurship education influence postgraduate students' career intentions in the New Era economy?. *Education+ Training*, ۵۵ (۸/۹), ۹۲۶-۹۴۸.